

בית ספר. שיעורים. הפסקה. מה היחס ביניהם?

לרוב רואים בשיעורים את העיקר במערכת השעות בבית הספר, ואילו ההפסקות הן כורח המציאות בין השיעורים. היותנו "בית חינוך כמשפחה" מזמין אותנו לראות גם בהפסקות הזדמנות חינוכית וערכית.

רש"י על הפסוק "ויקרא ה' אל משה וידבר אליו" (ויקרא א', א'), מלמד אותנו על הפוטנציאל הטמון דווקא בהפסקות: "הקול הולך ומגיע לאוזניו, וכל ישראל לא שומעין. יכול אף בהפסקות היתה קריאה? תלמוד לומר וידבר. לדיבור הייתה קריאה ולא להפסקות. ומה היו ההפסקות משמשות? ליתן ריווח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה, ובין עניין לעניין. קל וחומר להדייט הלומד מן ההדייט".

בין דיבור לדיבור של הקב"ה עם משה היו גם הפסקות. להפסקות היה ערך רב. הן נועדו לאפשר למשה להעמיק בתוכן של הדיבור הקודם, להפנים, ולהתכוון לקראת התוכן של הדיבור הבא. כדי שלימוד יופנם יש צורך להתבונן בו, לאפשר לו לשקוע.

אם משה רבנו בלימודו ישירות מהקב"ה צריך את המרווח הזה, על אחת כמה וכמה אנחנו ותלמידנו זקוקים לזמן עיכול ונשימה בין לימוד אחד למשנהו.

מבט זה הופך את ההפסקה להיות בעלת ערך. יש לה משמעות ותפקיד בתהליך החינוכי וביכולת הלמידה של התלמידים. לכן חשוב לנצל את ההפסקה באופן שבאמת יאפשר את השחרור וההפנמה הנצרכים. ההפסקה משמשת גם לזמן עיבוד ויישום, בו אנו יכולים לבחון כיצד אנחנו מיישמים את הערכים עליהם אנחנו מדברים בשיעורים.

השיעור הבא עוסק בדרכים השונות שבחרים התלמידים לנצל את ההפסקה, ובהתנגשויות שעולות להיות בין הדרכים. לאור ראיית ההפסקה כזמן אוורור חשוב ומשמעותי, עולה החשיבות לאפשר הפסקה יעילה לכל תלמיד לפי צרכיו ורצונו.

כדי לעשות זאת יש צורך בחשיבה מכבדת ומלאת ענווה זה כלפי זה. עלינו להבין שכל אחד זקוק למשהו אחר בהפסקה, ואל לנו לנסות לכפות את דעתנו והבנתנו על האחרים. מתוך ענווה ומתן מקום לאחר, עלינו לכבד את האופן בו חברינו בוחרים לנצל את ההפסקה שלהם, ולהבין שישנן דרכים מגוונות לאוורור ועיבוד, ולא רק דרכי היא הנכונה.

מרגלא בפומייהו דרבנן דיבנה: אני בריה וחברי בריה. אני מלאכתי בעיר והוא מלאכתי בשדה. אני משכים למלאכתי והוא משכים למלאכתי. כשם שהוא אינו מתגדר במלאכתי כך אני איני מתגדר במלאכתי. ושמא תאמר אני מרבה והוא ממעיט? שנינו אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים. מסכת ברכות דף י"ז עמוד א'

אכן ישנן העדפות שונות בקרב התלמידים על ההפסקה. יש מי שרוצה שקט, ויש מי שצריך לשחרר אנרגיה במשחק פעלתני. יש מי שרוצה לשוחח ויש מי שמעוניין לקרוא.

כל עוד כולנו מכוונים את לבנו לשמים, ואנו רואים גם בהפסקה חלק מהתהליך החינוכי ולא רק צורך טכני בין השיעורים, נוכל לשוחח על משמעות ההפסקה עם התלמידים, למצוא דרכים מגוונות ומכבדות ולאפשר לכל תלמיד את אופי ההפסקה שהוא זקוק לה.

[להורדת השיעור באתר מפתח הלב, לחצו כאן!](#)

